

A importancia da seguridade no traballo en granxa

Asegurar unhas condicións laborais óptimas e seguras para o persoal pode ser, en ocasións, o talón de Aquiles de moitos negocios. Isto é especialmente preocupante no sector primario, onde a falta de empregados é cada vez máis notable. A continuación, analizamos as principais directrices recollidas polo Instituto de Seguridade e Saúde Laboral de Galicia (ISSGA) para garantir a seguridade durante o traballo nunha granxa de vacún.

O sector gandeiro comparte moitas características co resto das tarefas relacionadas coa produción primaria, como traballar ao aire libre e estar exposto ás condicións climáticas. Con todo, existen problemas específicos, como a falta de aplicación adecuada das leis de seguridade laboral, as instalacións obsoletas e a escasa conciencia sobre a prevención de enfermidades. Todos estes aspectos contribúen a que este ámbito teña unha alta taxa de accidentes, os cales adoitan ser graves.

A seguridade nas explotacións gandeiras debe ser unha prioridade indiscutible, especialmente tendo en

conta que moitos accidentes ocorren durante o contacto cos animais. Para prever estes incidentes, é esencial valorar os seus comportamentos, manter as instalacións en condicións óptimas e utilizar os medios adecuados para realizar as tarefas de forma segura.

CONSIDERACIÓNS XERAIS

Recoméndase realizar un mantemento axeitado das construcións, instalacións e equipos de traballo, asegurándose de que as varandas de protección estean dispoñibles a partir dos dous metros de altura. Ademais, é fundamental usar os equipos de protección individual (EPI)

adecuados para cada tarefa e seguir estritamente os protocolos de seguridade durante o baleirado e limpeza da fosa de xurro.

É crucial respectar as técnicas de manexo de animais e ter precaución especial cos que se atopan en situacións de enfermidade, celo ou parto. Do mesmo xeito, ler e comprender os manuais de instrucións dos equipos de traballo garante un manexo seguro, así como verificar que os elementos de seguridade da maquinaria estean en bo estado e colocados correctamente.

É necesario prestarlles atención tamén ás etiquetas e fichas de datos de seguridade (FDS) dos produtos

► A SEGURIDADE NAS EXPLOTACIÓNS GANDEIRAS DEBE SER UNHA PRIORIDADE INDISCUTIBLE, ESPECIALMENTE TENDO EN CONTA QUE MOITOS ACCIDENTES OCORREN DURANTE O CONTACTO COS ANIMAIS

químicos empregados, adoptar técnicas adecuadas de manipulación manual de cargas e extremar as precaucións en caso de embarazo ou lactancia, especialmente durante o manexo de animais, de maquinaria e de produtos químicos.

Aconséllase estar capacitado en primeiros auxilios e contar cun botiquín na granxa, así como realizar recoñecementos médicos periódicos polo menos unha vez ao ano, xa que a saúde e a seguridade dos traballadores dos negocios gandeiros é o punto de partida para conseguir un ambiente laboral seguro e produtivo.

AS INSTALACIÓNS

A prevención nos lugares de traballo require un enfoque integral que abarque desde o mantemento das instalacións ata a implementación de medidas específicas para cada área, co obxectivo de garantir a seguridade e o benestar dos traballadores en todo momento.

No referente ás instalacións, deben tomarse as medidas pertinentes para cada construción segundo o tipo de animal, empregar materiais resistentes á corrosión e realizar un mantemento axeitado das estruturas.

Na zona dos silos e en lugares de almacenamento, recoméndase prever o risco de caídas de altura e asegurar un acceso seguro ao interior dos silos de penso e forraxe. É esencial contar coas proteccións necesarias e seguir os protocolos establecidos para minimizar os riscos.

No caso do almacenamento de pacas e rolos, haberá que tomar precaucións para non manipular manualmente cargas pesadas e garantir a estabilidade do apilado. Durante as operacións de amontoado e desamontoado, só circulará a maquinaria empregada e evitarase a presenza de persoal a pé na zona.

No que se refire ás fosas de xurro, deben tomarse medidas adicionais debido á presenza de gases tóxicos. Recoméndase traballar acompañado e cos equipos de protección pertinentes, como máscaras de protección contra axentes químicos e equipos de respiración autónoma en casos específicos. Ademais, é importante realizar medicións e avaliacións da

atmosfera interior e contar cun sistema de rescate idóneo en espazos pechados.

MANEXO DOS ANIMAIS

Resulta evidente a necesidade de empregar técnicas apropiadas de manexo para evitar situacións de estrés nos animais, como evitar achegarse pola parte traseira e conducir os grupos desde o lateral. Haberá que xerar un ambiente seguro antes de comezar calquera tarefa, empregando técnicas de inmovilización ou medios auxiliares específicos segundo sexa necesario.

Para prever o contaxio de enfermidades, realizaranse recoñecementos médicos periódicos, protexeranse as partes do corpo máis sensibles e manterase unha boa hixiene persoal. Ademais, é importante levar un estrito control sanitario do rabaño e mantelo limpo para evitar a propagación de enfermidades.

Durante o proceso de muxido, deben tomarse medidas adicionais de seguridade, como asegurar a estabilidade das escaleiras de acceso e do tanque de almacenamento do leite, usar calzado de seguridade adecuado, manter a sala de muxido limpa e ben iluminada e dispoñer de barreiras para evitar patadas dos animais. Tamén é crucial manter a instalación eléctrica en bo estado para non incorrer en riscos eléctricos e extremar as medidas de aseo persoal para atallar infeccións. ►►

USO DE MAQUINARIA

O tractor

É imprescindible extremar as precaucións ao manexar tractores, especialmente en terreos complicados, preto de barrancos e en pendentes pronunciadas.

Os vehículos agrícolas terán que estar debidamente homologados, matriculados, asegurados e ter superado a ITV. É imperativo respectar o Código de Tráfico e Seguridade Vial e contar coa sinalización obrigatoria para circular pola vía pública, o que inclúe rotativos e sinais de limitación de velocidade e carga.

Tamén é importante manter un bo campo de visión mediante dispositivos de iluminación e espellos retrovisores en bo estado. Ademais, respectarase o número máximo de pasaxeiros indicado polo fabricante do vehículo.

Para previr envorcados, recoméndase manter unha distancia de seguridade aos noiros, adaptar a velocidade ao tipo e estado da vía, realizar viraxes a velocidades curtas e evitar circular sobre terreos irregulares. Tamén é crucial seleccionar os apeiros adecuados segundo a potencia do tractor e utilizar contrapesos se é necesario.

Cando o tractor dispoña dunha estrutura de protección, débese usar o cinto de seguridade e, de sufrir un envorcado, permanecer no asento e agarrarse forte ao volante. Nunca se debe saltar fóra da cabina en caso de accidente. Se o tractor non conta con esta estrutura, a recomendación pasa por instalar unha que cumpra cos requisitos establecidos e que estea autorizada pola ITV.

Así mesmo, prestarase especial atención ao manexar a toma de for-

► É IMPRESCINDIBLE EXTREMAR AS PRECAUCIÓNS AO MANEXAR TRACTORES, ESPECIALMENTE EN TERREOS COMPLICADOS, PRETO DE BARRANCOS E EN PENDENTES PRONUNCIADAS

za (TDF) nun tractor. É necesario seguir unha rutina adecuada, incluíndo o uso de roupa axustada e o cabelo recollido. Antes de manipular o eixe cardán ou a toma de forza, esta terá que estar desconectada, o motor do tractor parado e as chaves fóra do contacto. Unha vez conectada a toma de forza, non debe haber ninguén preto desa zona.

Tamén se recomenda dispoñer dos elementos de protección en bo estado e colocados adecuadamente, como os protectores da TDF, do eixe e das xuntas cardán. Nunca se pasará por riba do eixe de transmisión cando estea en funcionamento.

Ademais, antes de manipular a toma de forza, hai que seguir certos pasos de seguridade: desconectala,

poñer o punto morto, accionar o freo de man, apagar o motor e sacar a chave do contacto.

É recomendable dispoñer de refuxios ou barras separadoras que impidan o acceso a partes móbiles da máquina, como coitelas, aspas ou correas, e asegurarse de que se atopan en bo estado e están colocados correctamente.

Os apeiros

O traballo con apeiros agrícolas require seguir unha serie de pautas para garantir a seguridade durante os labores de mantemento e enganche. Realizaranse as tarefas de mantemento co apeiro desenganchado ou co tractor parado, as chaves retiradas do contacto e o apeiro calzado. Así mesmo, convén evitar traballar por baixo de apeiros suspendidos.

Ao enganchar un apeiro, é necesario seguir unha rutina específica para garantir un proceso seguro e eficiente. Antes de iniciar o enganche, debe verificarse que o apeiro estea ben asentado, que o cabezal da TDF sexa adecuado ao réxime de xiro do apeiro, que as pezas de ensamblaxe estean limpas e engraxadas e que as proteccións necesarias estean en bo estado. Durante a aproximación, haberá que verificar que non haxa ninguén entre o tractor e o apeiro, tomando como referencia o terceiro punto de enganche do sistema hidráulico e axustando a altura de ensamblaxe. ►►

- ¿ Bajada de ingesta ?
- ¿ Pérdida de producción lechera ?
- ¿ Modificación de la composición de la leche ?
- ¿ Mal estado general de los animales ?
- ¿ Trastornos reproductivos ?

NUTRICIÓN

NATRI LIVER

Ayuda a la prevención de la aparición de cetosis en sus animales.

FABRICANTE
FRANCÉS DE
SOLUCIONES
DE HIGIENE
GLOBAL

CTH
AGRI

Cubo de 20 kg de
minigranulados

¿ Por qué ?

Durante la fase final de gestación, al no cubrir las necesidades energéticas (BEN), los animales van a recurrir a sus reservas corporales. Esta movilización de sus reservas provoca una **liberación importante de ácidos grasos no esterificados a la sangre** que trastornan el hígado y **favorecen el desarrollo de trastornos asociados a la función hepática.**

¿ Cómo ?

- ✓ La metionina, la colina y la betaína descomponen y eliminan el exceso de grasa en el hígado.
- ✓ Su micro encapsulado evita la degradación del principio activo en el rumen y garantiza una liberación selectiva, lenta y progresiva en el intestino.
- ✓ El hígado puede entonces reanudar su función de depuración de la sangre, con el objetivo de eliminar toxinas, residuos e impurezas de todo tipo.

Para más información, contáctenos !

CTH
IBÉRICA

Calle Ulises, 16 18, planta 8ª
28001 Madrid
0034620156277

www.cth.fr/es

BLACK MILK

648 290 640

No proceso de enganche, haberá que prestarlles atención ás indicacións dun posible axudante, apagar a radio e abrir a xanela para escoitar as instrucións. De non entendelas, é recomendable baixar do tractor e verificar a manobra. Ademais, o embrague e o acelerador empregaranse con suavidade para corrixir distancias curtas.

Despois do enganche, realizarase unha comprobación posterior para asegurar que todo está correctamente fixado. No caso de ter retirado o escudo protector da toma de forza, deberase volver colocar antes de arrincar. Finalmente, é importante verificar que o selector da TDF estea nas revolucións correspondentes ao apeiro enganchado e mover arriba e abaixo o apeiro para confirmar a fixación.

EMPREGO DE QUÍMICOS

Produtos veterinarios, produtos de limpeza e praguicidas

Cómpre manter un estrito control sanitario dos animais, o cal inclúe o seguimento de tratamentos e vacinacións baixo a supervisión dun veterinario. Recoméndase separar os animais que van ser tratados e seguir coidadosamente as indicacións do prospecto ou envase en canto a doses, cantidades, métodos de administración e medidas de protección. No referido a produtos de limpeza e pesticidas, hai que revisar as condicións de uso e consultar a ficha de datos de seguridade, se é necesario. Estes produtos almacénanse por separado, etiquetados para evitar confusións ou contaminación cruzada. Ademais, deben xestionarse adecuadamente os envases e residuos, utilizando contedores exclusivos e correctamente identificados.

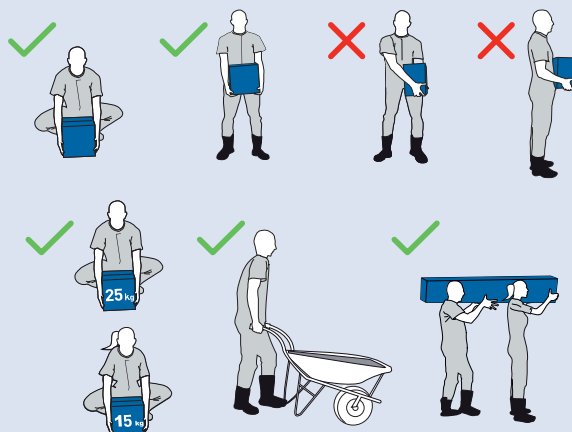
MANIPULACIÓN DE CARGAS

Para comezar, debe adoptarse unha posición estable separando os pés durante a elevación e mantendo as cadeiras rectas. É importante reducir a exposición ao risco organizando o traballo de maneira que a distancia coa carga sexa mínima e levándoa o máis preto posible do corpo.

É fundamental utilizar ambas as mans para levantala e, se esta se atopa a baixa altura, dobrar os xeonllos. Ademais, evítase xirar o tronco durante a elevación e o transporte, pivotando sobre os pés se é necesario.

Recoméndase levantala gradualmente, sen movementos bruscos, mantendo a columna vertebral recta e vertical, e os brazos pegados ao corpo e estirados. Non é aconsellable levantar unha carga pesada por enriba da cintura nun único movemento.

É importante manipular pesos adaptados á capacidade persoal, con boas asas. Establécese que un home preparado pode levantar ata 25 kg e unha muller, un máximo de 15 kg. No caso de cargas voluminosas, pesadas ou difíciles de manexar, habería que solicitar axuda para evitar lesións.

Fonte: Guía de boas prácticas de prevención de riscos laborais en explotacións de gando vacún (Instituto de Seguridade e Saúde Laboral de Galicia)

Fitosanitarios

Antes, durante e despois da aplicación de fitosanitarios é necesario seguir unha serie de precaucións para garantir o seu uso seguro e eficaz.

Antes da aplicación, é importante seleccionar o produto adecuado e planificar o seu uso. Adquiriranse produtos rexistrados e autorizados e evítase a compra de cantidades excesivas para reducir residuos. Non pode pasarse por alto ler detidamente a etiqueta e a ficha de datos

de seguridade, ademais de asegurarse de contar cos equipos de traballo necesarios e nas condicións óptimas. A aplicación será realizada por traballadores capacitados e evítanse condicións climáticas desfavorables.

Durante a aplicación utilízanse adecuadamente a roupa de traballo e os equipos de protección individual. É importante non comer, beber nin fumar durante este proceso, así como preparar as cantidades xustas para evitar excedentes. Traballase ►►

NUEVO GEMINI

Saca lo mejor de tus vacas

- Más confortable
- Excelente calidad de ordeño
- Menor consumo de agua y energía
- Óptima preparación del pezón con pezonera independiente
- Línea de leche sin restricciones para un flujo de leche continuo
- Análisis individual del rendimiento y de la salud de cada cuarterón

Descubra el futuro: mejore el rendimiento de su granja con nuestra solución exclusiva para su rebaño

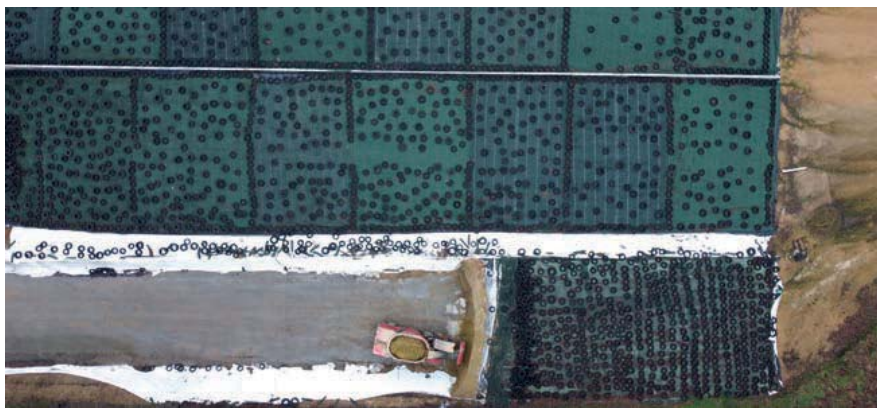
Up boumatic.com/gemini-up

Grupanor - Cercampo S.A
Azúfre 4
Torrejón de Ardoz
Madrid 28850
91 656 17 48 Mov.: 609 277 617
pedrojdz@grupacer.com

FRIOR S.L.
Pol. Industrial Pedrapartida
parcela 17
Coirós, A Coruña 15316
981 774 500 Mov.: 616 029 988
www.frior.com

en dirección oposta á nube de pulverización e sinalizáranse as zonas de traballo. Ademais, é recomendable evitar o manexo de produtos químicos en caso de embarazo ou lactancia e utilizar equipos seguros segundo a normativa vixente.

Despois da aplicación debe respectarse o período de seguridade establecido polo fabricante e non entrar no campo tratado nese rango de tempo. Os envases baleiros gardaranse e entregaránselle a un xestor autorizado. É importante ducharse e cambiar a roupa de traballo ao rematar a aplicación e almacenar o produto sobranste de maneira ordenada, nun lugar ventilado e seco.

COLABORADORES EXTERNOS

Recibir axeitadamente o persoal externo da granxa para fomentar un ambiente de traballo seguro e positivo é imprescindible, así como tamén o é a coordinación con todos os profesionais e empresas involucradas nas actividades da explotación. Informaráselles a estes traballadores sobre as tarefas en curso, os posibles riscos e as medidas preventivas requiridas, isto é: xestionarase a prevención de maneira efectiva.

Cando hai traballadores contratados, é obrigatorio organizar a prevención de riscos laborais de acordo coa normativa vixente, o que implica elixir unha modalidade preventiva, identificar e evitar riscos e planificar as medidas a seguir.

Contar con instalacións axeitadas mellora a seguridade nas tarefas relacionadas cos animais. Recoméndase que, sempre que sexa posible, os labores do persoal se realicen sen a presenza dos animais no recinto. No caso de traballar preto deles, haberá que inmovilizarlos ou limitar os seus movementos segundo sexa necesario.

O uso de medios de contención apropiados para cada situación facilita o exame do gando e reduce o risco de accidentes como cornadas, patadas ou atrapamentos. Manter o gando san, as instalacións limpas e o ambiente de traballo libre de contaminantes axuda a prever riscos relacionados con axentes biolóxicos e químicos.

Por último, manter a maquinaria en bo estado mediante revisións e mantemento regular contribúe a reducir os riscos asociados con axentes físicos como o ruído e as vibracións.

O persoal veterinario

Garantir a seguridade tanto do persoal veterinario coma dun mesmo ao realizar actuacións nas instalacións agrícolas é imperativo. Isto implica manter un manexo adecuado dos animais e asegurar que as instalacións estean limpas e libres de obstáculos que poidan causar caídas.

Debe acompañarse as persoas externas que visiten a explotación e colaborar na inmovilización e tranquilización do rabaño, ademais de seguir as indicacións do veterinario sobre como inmovilizar axeitadamente aos animais, utilizando os medios de contención dispoñibles e asegurándose de que estean en bo estado.

Recoméndase que estean suxeitos antes de que o persoal veterinario entre nas instalacións para prever que se asusten e escapen e evitar a presenza doutros animais soltos durante a manipulación, xa que poden perturbar o gando e representar un risco adicional.

Tamén é interesante garantir que exista suficiente espazo entre os animais e poderán utilizarse barreiras físicas para separalos. Ade-

TRABALLADORAS EMBARAZADAS OU EN PERÍODO DE LACTANCIA

Durante o embarazo e a lactancia, é preciso tomar precaucións adicionais para garantir a saúde e o benestar das mulleres da granxa.

Recoméndase non traballar en condicións extremas de calor ou frío, hidratarse e evitar a exposición a ruídos molestos e a maquinaria que xere vibracións. Do mesmo xeito, é importante prever caídas e golpes, non realizar traballos que requiran equilibrio en superficies inestables e conducir a baixa velocidade en terreos irregulares.

Ao utilizar produtos químicos, é esencial revisar a etiqueta e a ficha de datos de seguridade para confirmar que non representen unha ameaza para mulleres embarazadas ou en período de lactancia. Ademais, debe manterse un bo estado sanitario do gando, evitando o contacto con animais enfermos ou materiais contaminados.

Aconséllase non facer sobreesforzos, non manter posturas forzadas e limitar o peso que se carga, especialmente despois do sexto mes de embarazo. É importante realizar cambios posturais a miúdo, utilizar roupa e calzado cómodos e facer descansos frecuentes para evitar o estrés e a fatiga.

► RECIBIR AXEITADAMENTE O PERSOAL EXTERNO DA GRANXA PARA FOMENTAR UN AMBIENTE DE TRABALLO SEGURO E POSITIVO É FUNDAMENTAL

mais, seguiranse as instrucións do persoal veterinario en canto á manipulación e ao manexo dos animais, retirándoos axeitadamente despois de cada intervención. ■